

Mannen in het taboegebied: momentopnamen van een man die de grens overschrijdt

uit: 'Er zijn grenzen! – Seks als machtsmisbruik van hulpverleners met hun vrouwelijke cliënten', hoofdstuk 5

auteur: Peter Rutter, 1990

Mannen in het taboegebied: momentopnamen van een man die de grens overschrijdt

De serie psychologische momentopnamen hieronder geeft de typerende manieren weer waarop mannen zichzelf en hun protegees overhalen tot het deelnemen aan seksuele relaties die taboe zouden moeten zijn. Deze stappen onthullen de meest intieme gedachten, gevoelens en strategieën van mannen die over de taboegrens heengaan – eest door haar op de proef te stellen, dan door te trachten haar opnieuw te definiëren, en ten slotte, zo nodig, door de grens helemaal af te schaffen.

Samenstelling van een portret: psychologische momentopnamen van het gedrag van een man

Seks in het taboegebied begint, onzichtbaar voor de vrouw, met een subtiële verandering in de houding van een man tegenover zijn fantasieën. Bij deze verandering besluit hij dat zijn recht de potentiële werkelijkheid van zijn fantasie te testen, opweegt tegen zijn plicht om seks buiten zijn relatie met zijn protegé te houden. Zijn seksuele belangstelling voor haar, die aanvankelijk verbannen was naar zijn fantasiewereld, begint in toenemende mate op te dringen naar de fysieke en psychologische ruimte die zij delen. Hij begint anders naar haar te kijken, haar op de proef te stellen om te zien of zij zijn geleidelijke, geheime herdefiniëring van hun relatie tot een die seksueel contact omvat zal accepteren. Met elke stap overtuigt de man in de machtspositie geleidelijk zichzelf, en hoopt ook de vrouw te overtuigen, dat verbodsbepalingen op seksualiteit in vertrouwensrelaties genegeerd kunnen worden.

Het gedrag dat ik in deze psychologische momentopnamen beschrijf, vormt een portret van heersende opvattingen dat gebaseerd is op jarenlange observatie van de meer duistere, exploiterende kant van de mannelijke geest in actie – bij vrienden, patiënten, collega's en mijzelf. Niet alle stappen vinden in elke situatie plaats of geschieden noodzakelijk in de volgorde die hier gegeven wordt. Het kan maanden of jaren duren voordat een man van zijn aanvankelijke fantasie verder gaat naar werkelijk seksueel contact. Hij kan stappen overslaan, of ook in een paar minuten door alle stadia heenvliegen. Omdat mannen een verschrikkelijke hoeveelheid energie en vindingrijkheid hebben die op seksueel streven gericht wordt, kan elke lijst van stappen op haar best typerende patronen weergeven, maar is zij absoluut niet compleet.

Mannen die dit hoofdstuk lezen, kunnen zichzelf misschien herkennen en beseffen dat zij in een richting bewegen die zowel henzelf als de betrokken vrouw in gevaar brengt; zij moeten eraan denken dat zij op elk willekeurig moment kunnen verkiezen van koers te veranderen en hun seksuele agenda op te geven.

Vrouwen die dit hoofdstuk lezen, kunnen leren wat er in mannen omgaat dat hen veroorlooft relaties te seksualiseren die niet-seksueel zouden moeten blijven.

(...)

Deze momentopnamen zijn grove afbeeldingen: bij tijden kunnen ze wel zo extreem schijnen dat ze op karikaturen lijken. Toch is dit de manier waarop mannen werkelijk denken als ze in de greep zijn van de misplaatste uitingen van seksualiteit die seks in het taboegebied karakteriseren. Bedwelmd door hun fantasieën raken zij hun beste eigenschappen kwijt en worden karikaturen.

Hoewel ik deze portretjes presenteer vanuit het standpunt van de man in de machtpositie, is het belangrijk in gedachten te houden dat elke stap een overeenkomstig inbreukmakend effect op de psyche van de vrouw in zijn aanwezigheid heeft (...).

Ik neem haar eens goed op

Mannen brengen hun dagelijkse seksuele instincten met zich mee als zij de taboezone betreden, zonder acht te slaan op de sociale regels. Naar een vrouw kijken om de graad van seksueel belang die ze voor hen zou kunnen hebben te peilen, is een fundamenteel mannelijk instinct. Op zichzelf hoeft het opnemen van een vrouw niet exploiterend te zijn, zolang de man het voor zich kan houden. Aan de andere kant kunnen mannen naar vrouwen kijken op manieren die zo overduidelijk suggestief zijn dat zij een inbreuk betekenen en absoluut niet acceptabel zijn voor een relatie in het taboegebied.

Ik vraag me af of ze in mij geïnteresseerd is

Een man die in een vrouw geïnteresseerd is, is erg nieuwsgierig naar de mate waarin zijn belangstelling beantwoord wordt. Hij kijkt nauwlettend naar signalen van de vrouw die haar belangstelling voor hem aanduiden. In dit stadium kan een man beginnen zijn aandacht af te wenden van zijn rol als de leraar, heemeester, of mentor van de vrouw, vanwege zijn preoccupatie met de vraag of zij zich aangetrokken voelt tot hem.

Ik vraag me af hoe het zou zijn om haar aan te raken

Hoewel hij in dit stadium nog steeds aan het denken, niet aan het doen is, is zijn fantasielevens zich steeds verder aan het ontplooiën. Dat kan beginnen met het doorlopen van een reeks fantasieën over zijn protegé waarin zij op een of andere manier in bed belanden. Tot op zekere hoogte is deze fantasieactiviteit een bijna universeel aspect van de normale mannelijke psychologie, zowel binnen als buiten de taboezone. De uitdaging voor een man is in dit stadium, zijn fantasieën volledig vóór

zich te houden en zijn gedrag tegenover de vrouw in kwestie niet te veranderen om zijn fantasielevens te gerieven.

Ik kan het niet laten over haar te fantaseren als ik niet bij haar ben

Ondanks zijn toenemende betrokkenheid, kan het fantaseren over een vrouw terwijl zij er niet is, werkelijk helpen haar tegen uitbuiting te beschermen. Als een man meer en meer in beslag genomen wordt door zijn fantasie, is hoe verder hij haar beeld weghaalt van de echte vrouw hoe beter, zelfs als hij aan haar denkt in masturbatiefantasieën. Als een man aan zichzelf kan toegeven dat hij geobsedeerd raakt door een vrouw, kan hij beter in staat zijn te erkennen dat hij eraan moet werken hun relatie tegen seksualisering te beschermen. Door zijn fantasie heeft de man een innerlijk beeld van de vrouw gecreëerd, dat hij kan gebruiken als hij van haar gescheiden is.

In deze kritieke fase kan hij de hulp van een vriend, mentor of therapeut nodig hebben, zodat hij zijn obsessie een andere richting kan geven, weg van de vrouw zelf en gericht op het ontdekken van wat haar beeld voor hem betekent.

Als hij dat onderscheid niet maakt, kan hij de fantasieën die hij thuis heeft, gebruiken om zijn opdringerigheid tegenover haar te voeden en om concretere plannen te maken om de seksuele barrière te nemen.

Ik zal haar eens vragen naar haar seksuele leven

Wij nemen vaak aan dat deze zeer intieme vraag legitiem is als een dokter, therapeut, pastor of advocaat hem stelt aan een vrouw wier seksleven relevant is voor hun werk samen. Toch gebruiken mannen in hulpverlenende beroepen deze legitimering vaak als voorwendsel voor hun eigen nieuwsgierigheid. Als een man naar het seksleven van een vrouw vraagt omdat het zijn fantasieën over haar prikkelt, begint hij haar al te exploiteren.

Ik zal haar vragen of zij fantasieën over mij heeft

Dit is een meer op de persoon gerichte versie van de vorige vraag. Onder psychotherapeuten is er lang aangenomen dat de vraag aan een patiënte naar haar seksuele fantasieën noodzakelijk is voor de therapie. Toch is deze vraag onder therapeuten en mannen in andere vrije beroepen vaak een zekere indicatie van hun intentie de grenzen van de relaties te peilen.

Als een man een vrouw vraagt haar fantasieën over hem te onthullen, is dat zeer suggestief en kan dat gebruikt worden als uitnodiging aan haar te openbaren wat hij hoopt te vinden: dat zij zich seksueel tot hem aangetrokken voelt. Het stellen van deze vraag is een vermomd oneerbaar voorstel. Als een man dit doet, is hij al bezig haar in gevaar te brengen door het onderscheid tussen zijn verantwoordelijkheid tegenover de vrouw en de behoeften van zijn seksuele fantasiewereld te laten vervagen.

Ik zal beginnen de fysieke ruimte tussen ons kleiner te maken en kijken hoe zij reageert

Tot aan dit stadium is de man eerder psychologisch dan fysiek te werk gegaan. Hij kan met zijn fysieke inbreuk beginnen door dicht bij een vrouw te gaan staan dan de normale sociale ruimte rechtvaardigt. Een veel voorkomend thema in het seksuele fantasielevens van de meeste mannen is dat de vrouw van zijn keuze hem plotseling

onweerstaanbaar aantrekkelijk zal vinden. Zij zal zijn niet-verbale benadering beantwoorden met een benadering van haar kant, wat leidt tot een woordeloze, hartstochtelijke seksuele ontmoeting. Hoewel de man in dit stadium alleen maar de reacties van de vrouw aan het ‘testen’ is, is hij er gevaarlijk dichtbij toe te geven aan zijn onderliggende seksuele wensen.

Hij gaat door met het testen van de reacties van de vrouw op zijn fantasie door subtiële of schaamteloze lichamelijke handelingen. Hij kan ‘toevallig’ langs de vrouw strijken, zijn hand op haar schouder leggen als daad van ridderlijke hoffelijkheid, of zijn toevlucht zoeken tot omarmen en andere vormen van aanraking als teken van zogenaamde openheid of vlotheid. Een man registreert de respons van de vrouw op deze toenaderingspogingen met enorme oplettendheid, waarbij hij zoekt naar elk teken dat zij ze beantwoordt.

In dit stadium is de man mogelijk meer stof voor zijn privé fantasielevens aan het verzamelen, of kan hij bezig zijn de reacties van de vrouw als deel van zijn plannen voor verdere seksuele inbreuk te analyseren. Hij kan ook in zijn geest de ultieme fantasie aan het repeteren zijn: dat de subtielste seksuele hint van hem een volledige, onbeheersbare seksuele eenwording, hier en nu, teweeg zal brengen.

Ik zal mijn suggesties openlijker maken, in de hoop dat ze erop in zal gaan

Nu escaleert het gedrag van de man, hij wordt brutaler en in fysiek opzicht opdringeriger. Hij voegt verbaal suggestief gedrag aan zijn arsenaal toe, hoewel hij daarbij zal doorgaan dubbelzinnigheid te gebruiken om zijn seksuele provocaties te verhullen, in de hoop een basis aan te brengen voor de bewering dat de vrouw zijn gebaar ‘verkeerd begreep’, als het anders loopt dan hij hoopt. Ondanks dat hij eigenlijk dubbelzinnig wil blijven, kan het gedrag van een man in dit stadium volkomen expliciet zijn. Hij zal de reikwijdte van zijn knuffelpartijen en andere incidentele aanrakingen vergroten, en misschien zijn handen ‘per ongeluk’ over haar borsten laten glijden. Hij kan zijn eigen lichaam steeds openlijker seksuele houdingen laten aannemen en zichzelf aan of bij zijn genitaliën aan gaan raken. Hij kan beginnen, onder het mom van een neutrale opmerking of van vriendschappelijke steun, opmerkingen te maken over hoe aantrekkelijk ze is. Hij zou de ‘grap’ kunnen maken dat hij zelf in haar geïnteresseerd zou zijn, als het feit dat hij getrouwd is, of dat zij zijn studente, of patiënte, of werkneemster is, niet in de weg stond. Dit is een bijzonder interessante manoeuvre, omdat zij precies die verboden zone erkent waarop op dat moment al inbreuk gemaakt wordt. Op dit punt lijkt het misschien belachelijk enige illusie dat er geen openlijke suggesties en verleiding plaatsvinden te handhaven, hoewel veel mannen zouden willen volhouden dat dat niet zo is. Hoe kan een man een vrouw aanraken, zichzelf aanraken, en de opmerkingen maken, zoals hij dat doet, zonder toe te geven dat hij de grens naar openlijk seksueel gedrag al overschreden heeft? Het antwoord ligt in de macht van de seksuele fantasie om mannen zo diepgaand te bedwelmen dat het onderscheid tussen de innerlijke en de uiterlijke wereld vervaagt. Deze erotische roes stelt een man in staat in twee werkelijkheden te leven: een waarin hij seksueel inbreuk pleegt, en een andere waarin het normale beroepsmatige imago van stal gehaald kan worden, wanneer hij maar wil, als bescherming en vermomming en tot behoud van het fatsoen dat hij misschien ergens in zijn geest zou willen bewaren.

Ik geloof dat ze zich verleidelijk gedraagt ten opzichte van mij

Sommige vrouwen nemen inderdaad het initiatief tot het verleiden van de man, hoewel het meeste verleidelijke gedrag van vrouwen in het taboegebied een respons is op openlijke of verborgen provocatie van mannen. Als een vrouw een vertrouwensrelatie begint met verleidelijk gedrag, demonstreert zij door haar gedrag de eerdere verwondingen en de culturele conditionering die haar een zelfdestructieve manier heeft bijgebracht om zichzelf voor een man belangrijk te maken. Onder deze omstandigheden is de verantwoordelijkheid van de man om geen seksueel gedrag toe te staan onmiskenbaar. Maar terughoudendheid is moeilijker voor een man als een vrouw zich verleidelijk gedraagt – vooral als hij een seksuele fantasie over haar heeft gekoesterd.

Als een vrouw zich binnen de taboezone inderdaad seksueel expliciet gedraagt, als respons op een besmukte verleiding, zal een man bij wiens gedrag vraagtekens gesteld worden, vaak ontkennen dat hij zich provocerend heeft gedragen en in plaats daarvan de rol van de vermoorde onschuld spelen. De zwakke plek in deze onschuld is dat zij zelden vergezeld gaat van een weigering gebruik te maken van de seks die de vrouw hem aangeboden heeft. Later zal de man volhouden dat hij seksueel betrokken raakte als reactie op de behoefte van de vrouw. Met een perverse logica kan hij misschien toegeven dat er een seksuele betrokkenheid bestaat, maar beweren dat het afwijzen van haar avances haar zelfrespect zou hebben geschaad, zodat hij in feite in het belang van de vrouw handelde door toe te staan dat er seksueel verkeer plaatsvond.

Soms trachten mannen hun seksuele overtredingen te rechtvaardigen door de duistere kant van de masculiene mythe over het vrouwelijke erbij te halen: het beeld van de machtige, wraakzuchtige vrouw die des duivels wordt als zij haar zin niet krijgt. Zij beweren dat zij toestemden in geslachtsverkeer omdat zij de woede van de vrouw vreesden als zij afgewezen zou worden.

Hoewel er vrouwen bestaan die trachten mannen te dwingen tot seks of die mannen valselijk beschuldigen van seksuele uitbuiting, is dit nog steeds een minuscuul probleem vergeleken met het feitelijke werkelijke misbruik van relaties in de taboezone door mannen. Het is uiterst onwaarschijnlijk dat een man die onschuldig is aan seksuele uitbuiting schuldig bevonden zal worden; het probleem blijft bestaan dat zelfs mannen die wél schuldig zijn zich er bijna nooit voor hoeven te verantwoorden.

Ik fantaseer erover hoe ik haar precies zal verleiden

Als verholen verleiding een succes heeft, is de volgende stap voor een man die zijn seksuele scenario wil pushen een meer actieve benadering. Een man kan lange uren in zijn fantasiewereld doorbrengen, waarin hij zich talloze verschillende manieren voorstelt waarop het eerste moment van seksueel contact met een vrouw plaats zal vinden. Maar als hij niet bereid is deze scenario's in de fantasiewereld te laten blijven, worden zij de basis voor uitgebreide, gedetailleerde plannen voor een echte verleiding. Een man kan in zijn geest tientallen variaties repeteren hoe seksueel contact tot stand zou kunnen komen, waarbij elke herhaling meer voedsel aan zijn fantasie geeft.

Het beramen van plannen omvat twee kernpunten: mentale voorbereiding en het feitelijke fysieke scenario. De mentale voorbereiding bestaat uit rationalisaties en zelfbedrog, waarmee een man zich toestaat morele en ethische beschouwingen uit de

weg te ruimen die hem ervan zouden kunnen weerhouden door te gaan. Een man die een seksueel uitbuitende daad beraamt, heeft er vaak zijn eigen innerlijke conflict mee om door te gaan. Zeer weinigen van de mannen die de taboezone schenden zijn kille, amorele mensen die als door en door slecht of sociopathisch aangemerkt kunnen worden. Integendeel, de meeste mannen die seksueel misbruik maken van vrouwen verkeren in een cruciaal conflict tussen de léven-gevende en destructieve kanten van hun eigen persoonlijkheid. De drie volgende stappen die een man neemt op weg naar een ongepaste seksuele verhouding – de praktische, emotionele en morele overwegingen – zijn minder zichtbaar dan veel van de voorafgaande stappen, omdat zij deel uitmaken van de innerlijke strijd van een man tussen de verschillende kanten van zijn persoonlijkheid.

Praktische overwegingen: kan ik het ongestraft doen?

De overwegingen zijn hier van strategische, niet van morele aard. De kernvraag is: ‘Wat zal het me kosten?’ – in termen van geld, prestige, professionele status, ontwrichting van huwelijk en gezin, relaties met collega’s. Mannen maken dikwijls korte metten met deze praktische overwegingen, omdat ze weten dat de kans uiterst gering is dat een vrouw een uitbuitende seksuele verhouding tegenover wie dan ook zal noemen, laat staan tegen iemand die disciplinaire autoriteit heeft over een man in een machtspositie. In het onwaarschijnlijke geval dat de vrouw wel een klacht tegen hem indient zal hij, zoals de zaken er nu voor staan, waarschijnlijk nooit worden gestraft. De meeste vrouwen praten nooit over uitbuitende seks, en degenen die het wel doen staan voor een bijna onmogelijke, ongelijke strijd tegen schaamte, tegen de wet op de beperkte aansprakelijkheid, tegen de plicht tot bewijsvoering, tegen procedurele en administratieve nachtmerries, en tegen de mannelijke tendens tot wederzijdse bescherming die vrouwen die zulke aanklachten indienen wantrouwt en de schuld geeft. De realiteit van het maatschappelijke milieu is dat mannen seksuele schendingen van de taboezone ongestraft kunnen plegen; op een praktisch niveau is seksuele uitbuiting in feite een vorm van gedrag met weinig risico.

Morele overwegingen: kan iets dat zo goed voelt zó verkeerd zijn?

Mannen slaan ook om puur psychologische redenen geen acht op het risico. Als zij bedwemeld zijn door hun seksuele fantasieën kunnen zij gemakkelijk magische gevoelens van macht en onkwetsbaarheid ontwikkelen, die hun beoordelingsvermogen vertroebelen. Als zijn betrokkenheid in de fantasiewereld een zeker stadium heeft bereikt, kan een man niet meer terug. Hij voelt nu of dat hij onaantastbaar is voor de buitenwereld, of dat wat hij ook zoekt zo belangrijk is dat het alle mogelijke risico’s waard is.

Toch bewaren zelfs in dit stadium de meeste mannen, in de een of andere uithoek van hun geest, elementen van hun persoonlijke integriteit, moraal en beroepseer. Mannen in machtsposities zijn gewoonlijk getalenteerde vaklieden die, als legitieme uitdrukking van hun levenswerk, ervoor hebben gekozen anderen te helpen. Dat zij ertoe bereid worden hun authentieke onbaatzuchtigheid op te geven is een van de schrijnende tragedies van seks in het taboegebied.

Seksuele betrekkingen met vrouwelijke protegees, of andere vrouwen die in seksueel opzicht verboden terrein zijn, is geen speciaal risico waaraan de onbeduidende,

nauwelijks competente man blootstaat. Juist succes creëert voor een man een groter risico dat hij het gevoel zal hebben dat hij zijn eigen regels kan maken en dat zijn woorden – of zijn verzinsels – eerder geloofd zullen worden dan het woord van een vrouw die hem voor het gerecht daagt. In de casussen die ik voor dit boek onderzocht heb, had men elke man die een seksuele relatie in de taboezone had gehad tot dan toe beschouwd als een voortreffelijk beoefenaar van zijn beroep.

Sommige mannen die overgaan tot seks in het taboegebied hebben geen behoefte aan een morele rationalisering voor wat zij doen. Zij zetten impulsief door, of handelen gewoon vanuit het gevoel dat zij het in de hand hebben. Andere mannen verdraaien op een vindingrijke manier de fundamentele overeenkomst van vertrouwensrelaties in hun eigen voordeel. Omdat zij weten dat zij altijd moeten doen wat het beste is voor hun protegees, is het zowel makkelijk als verleidelijk om te concluderen dat een seksuele verhouding met het object van je fantasieën in feite eigenlijk het beste voor haar is. Als de vervlechting van een man met zijn fantasiewereld zich ver genoeg heeft ontwikkeld, wordt het voor hem makkelijk genoeg te besluiten dat wat de vrouw, om haar eigen bestwil, wenst en nodig heeft, een seksuele relatie met hem is. Er is geen verschil tussen een man die zijn daad rationaliseert als dat wat het beste voor de vrouw was en een man die zegt: ‘Ze wilde het zelf,’ met betrekking tot het hele spectrum van een pesterijtje tot regelrechte verkrachting. De morele toon van de relatie met een vrouw kan volledig vanuit het gezichtspunt van de seksuele fantasiewereld van een man worden bepaald. Als een praktische tactiek stellen mannen die op beschuldiging van seksueel wangedrag voor een disciplinaire commissie of de rechtbank verschijnen, vaak met mooie, zelfs overtuigende woorden dat zij handelen om bestwil van de vrouw. Als innerlijke manoeuvre ruimt het aanpassen van de behoeften van de vrouw op deze manier het laatste rationele obstakel uit de weg dat een man er misschien nog van weerhoudt een seksuele relatie in het taboegebied aan te gaan.

De laatste morele overweging: de stem van het ego. Als er niets meer is dat hem tegen kan houden, is de laatste barrière voor een man die er dichtbij is over te gaan tot seks in het taboegebied zijn gevoel dat doorgaan het diepste deel van hemzelf zal schaden. Hoewel iemand die al zo ver op weg is waarschijnlijk het contact met zijn innerlijke zelf heeft verloren, dringt de stem van het ego soms tot ons door als wij op het punt staan een morele ramp teweeg te brengen. Hoezeer een man zich ook heeft ingespannen een seksuele ontmoeting die taboe is voor te bereiden, hij heeft nog steeds de keuze, op elk moment, zich met de steun van zijn diepere zelf van zo’n daad af te keren.

Alle remmen los: de beslissing om door te zetten

Als een man de belemmeringen van de praktische, emotionele en morele overwegingen aan de kant heeft gezet, is hij er klaar voor zich over te geven aan het uitvoeren van zijn seksuele fantasie. Een man die gereed is om te handelen, begint de bedwelming van tijdloze vrijheid, en tijdloos gevaar die bij seks in de taboezone horen te voelen. Hij is de grens zelf al overgestoken. De enige vraag is nu hoe hij de vrouw zover kan krijgen.

Tweeledige relatie: een ontmoeting buiten de spreekkamer regelen

In een laatste, wanhopige poging de seksuele relatie te legitimeren, kan een man proberen een ontmoeting met een vrouw te regelen op een andere plek dan de gewone beroepsmatige ontmoetingsplaats, zoals een afgelegen bar, restaurant of motel. Omdat hij erkent dat seks geen deel van hun werk samen kan zijn, tracht hij een parallelwereld te scheppen waarin zij tegelijkertijd een persoonlijke relatie kunnen hebben. Deze tactische zet berust volledig op zelfbedrog: als er een professionele relatie bestaat, is het psychologisch onmogelijk een waarlijk aparte, 'echte' relatie te hebben. Het taboegebied is een toestand, niet een geografische toevalligheid. De mate van vertrouwen die een vrouw in een man heeft, en de hoeveelheid macht die hij over haar heeft vanwege zijn emotionele belangrijkheid voor haar, verdwijnen niet als zij elkaar elders ontmoeten.

Soms wordt de ontmoeting elders vermomd in zogenaamde respectabiliteit. Bijvoorbeeld, een therapeut zou kunnen voorstellen dat een vrouwelijke patiënt naar een lezing gaat die hij bezoekt – het zou er zelfs een kunnen zijn die hij zelf houdt. Zijn fantasiehoop is dat door haar buiten de spreekkamer te ontmoeten de laatste remmingen weg zullen vallen die hij voelt op de uiting van zijn eigen seksuele verlangens, waarvan hij hoopt dat zij nu de gelegenheid zal hebben dat te beantwoorden. 'Misschien zullen wij na afloop met elkaar staan te praten terwijl de mensen geleidelijk wegslechteren,' kan de teneur van de dagdroom zijn. 'Misschien heeft zij een lift naar huis nodig. Misschien stelt een van ons voor een drankje of een kop koffie te nemen. Er is vast wel iets dat ons samen zal brengen.' Mannen vinden soms dat het de magische kwaliteit van de verboden seksualiteit verhoogt als zij de seks af kunnen scheiden van de spreekkamer of het heiligdom, zoals mannen met maîtresses deze liever veilig weggestopt in een eigen flat hebben, letterlijk in een apart hokje van de rest van hun wereld. Als er een splitsing in het decor van de seksuele en professionele relatie plaatsvindt, wordt de uiterlijke schertsvertoning van beroepsmatigheid soms opgegeven, soms aangehouden. 'Wij zullen in mijn spreekkamer aan therapie doen op dinsdag en donderdag, waar jij je problemen zult bespreken, maar wij zullen elkaar ook elke maandag- en woensdagavond in een motel ontmoeten om ons bezig te houden met onze seksuele relatie.' Hoe absurd het ook klinkt, mannen kunnen zich zo identificeren met hun fantasiewereld dat zij deze constructies geloven. En de vrouwen die hun slachtoffer zijn, verwond en verward door het verraad aan hun vertrouwen, zijn te zeer verlamd door angst en twijfel aan zichzelf om zich los te maken.

Gaan wij er eerst over praten?

Een puur logistieke beslissing voor een man voordat hij tracht zijn seksuele fantasie tot uitvoer te brengen, is of hij er al of niet over moet praten. Soms omhelst een man een vrouw gewoonweg, omdat hij tot de slotsom is gekomen dat hij haar stilzwijgende instemming heeft, of dat hij geen toestemming van haar nodig heeft.

Als hij erover praat, kan hij recht door zee en zakelijk zijn: 'Ik wil met je naar bed'. Of kan hij de vrouw ertoe aanzetten de uitgebreide rationalisaties die hij al voorbereid heeft om hun seksuele relatie te rechtvaardigen over te nemen: 'Dit zal ons dichter bij elkaar brengen, zodat ik je echt kan helpen', waarbij hij nog steeds tracht haar ervan te overtuigen dat de seksuele verhouding om haar eigen bestwil is. Als zij deze visie nog niet door zijn psychologische druk heeft overgenomen, zal hij trachten haar door

verbale overreding over te halen. Sommige mannen opperen deze rationalisaties, maar zijn volledig bereid zich aan de seks over te geven, of de vrouw het nu met hen eens is of niet. Andere mannen zijn zo schuldbeladen en vol conflicten dat zij de toestemming van een vrouw zoeken om haar te mogen gebruiken. In het eerste geval is de man zo opdringerig dat het hem niet werkelijk kan schelen wat de vrouw denkt. In het tweede geval wil de man de vrouw uitbuiten, maar wil hij tegelijkertijd dat zij hem helpt met het conflict dat hij erover heeft. Bij geen van deze scenario's is de vrouw beter af: het zijn eenvoudig verschillende stijlen van uitbuiting. Veel mannen laten op dit punt elke pretentie van het rationaliseren van hun impulsen varen en worden wat zij, onder de macht en de bescherming van de verboden zone, werkelijk zijn: gewone mannen die trachten het lichaam van een vrouw op gewone manieren te winnen. Zij zullen vaak simpelweg toegeven dat zij naar de vrouw verlangd hebben en haar een expliciet voorstel doen.

Geen fatsoenlijke tussentijd: het beëindigen van de relatie van het taboegebied om tot seks over te gaan

Sommige mannen die vrouwen exploiteren in relaties in het taboegebied en zich er volledig van bewust zijn dat seksuele omgang een ernstige ethische overtreding betekent, verklaren plotseling dat de beroepsmatige relatie beëindigd is, en beschouwen zich dan volkomen vrij om achter de betrokken vrouw aan te zitten, alsof er nooit een speciale relatie bestaan had.

Dit is vaak een verwarrende, dramatische gebeurtenis die een enorme schok betekent voor de betreffende vrouw. Een man die belangrijk voor haar geworden is, toont haar hoe belangrijk zij voor hem geworden is door van achter zijn beroepsrol vandaan te komen en te verklaren dat hij gewoon bij haar wil zijn. Hij belooft een relatie zonder de beperkingen van de taboezone, en kan dit zelfs nog ondersteunen door ook nog zijn huwelijk op te offeren. Dit soort verklaring heeft een hevig, bijna onweerstaanbaar effect op een vrouw wier speurtocht naar een bijzondere plaats bij iemand nooit aan het doel heeft beantwoord. En zij zal waarschijnlijk dan ook toegeven. De frase 'een fatsoenlijke tussentijd' wordt door therapeuten gebruikt in een poging een ethisch aanvaardbare manier aan te duiden om een beroepsmatige relatie in een persoonlijke om te zetten. Helaas wordt het interval tussen de beëindiging van een beroepsmatige relatie en het begin van een seksuele gewoonlijk niet bepaald door overwegingen van fatsoen. Weinig mannen die bereid zijn de regels van een relatie in het taboegebied op zo'n radicale manier te veranderen, zijn in staat, als zij deze grenzen opheffen, tot een geesteshouding waarin zij zelfs maar een paar uur kunnen wachten voordat ze hun seksuele fantasie voltrekken.

De tussentijd tussen de beëindiging van een beroepsmatige relatie en het begin van een seksuele is vaak slechts een paar minuten, en wordt gekarakteriseerd door de bedwelmende impulsiviteit van de man, die denkt dat zijn fantasielevens werkelijkheid geworden is. In deze gecompliceerde, verwarrende tijd kan een vrouw haar tegenstrijdige gevoelens nauwelijks genoeg ordenen om werkelijk de implicaties van het afbreken van de barrière tussen hen in te begrijpen.

Er zijn nog andere problemen met de opvatting over de fatsoenlijke tussentijd. De tijd op zich kan een uitbuitende relatie niet veranderen in een gezonde. Integendeel, onderliggende psychologische factoren bepalen of zo'n relatie schadelijk is voor een

vrouw. Seksuele uitbuiting van vertrouwensrelaties komt psychologisch zó overeen met een schending van het incesttaboe, dat de regel tegen seksuele intimiteit die voortkomt uit relaties in de taboezone bijna altijd, net als voor vader en dochter, levenslang zou moeten duren. Het idee van een fatsoenlijke tussentijd is nuttig als het niet gezien wordt als een tijd waarna seksuele intimiteit acceptabel zal zijn, maar als een tijd voor beide partijen om zichzelf weer onder controle te krijgen en diepgaander te onderzoeken waarom men zo'n seksuele relatie wil. Een psychologische roes is vaak episodisch en beperkt van duur; als een man en een vrouw die overwegen de taboegrens over te steken, ophouden elkaar beroepsmatig te zien en andere beroepskrachten gaan consulteren, is de kans groot dat de onweerstaanbaarheid van deze fantasie voldoende afgekoeld zal worden om te voorkomen dat zij uitgevoerd wordt.

Want wat voor andere gevoelens er ook tussen een man en een vrouw in het taboegebied bovenkomen, het blijft een seksuele taboezone. Dit is een emotioneel feit dat niet aan een keuze onderhevig is. Als emotioneel feit is het net zo echt als een fysiek feit, en hoeveel je ook wenst, verkiest of fantaseert, het taboegebied, en de verantwoordelijkheden die erbij horen, zullen er niet door verdwijnen.

De daad zelf

De eerste seksuele aanraking tussen een man en een vrouw in het taboegebied kan met of zonder woorden komen, met of zonder waarschuwing, met of zonder enig teken van instemming van de vrouw. Voor de meeste van de geïnterviewde vrouwen was de eerste openlijke seksuele daad schrijnend symbolisch voor het gebrek aan genegenheid dat de beslissing van de man om tot seks over te gaan karakteriseerde.

(...)

De seksuele daad zelf drukt de graad uit waarin de man reeds, op een meer psychologisch vlak, de vrouw als een onpersoonlijk object in zijn eigen innerlijke wereld heeft gebruikt, en de vrouw voelt dat bewust of onbewust. Bijna al de vrouwen die ik geïnterviewd heb maken melding van gevoelens die overeenkomen met degene van de vrouw die zei dat ze 'behandeld was als een stuk van het meubilair', nadat ze een seksuele relatie met haar mentor op het werk was begonnen.

Voor een man is er meer kans dat de seks in het begin opwindend is als onderdeel van het toegeven aan zijn magische fantasie. De magie slijt echter af, omdat hij al gauw nadat de seksuele daad voltrokken is, moet beginnen de werkelijkheid van de vrouw die hij uitbuit onder ogen te zien. Ten slotte dringt het tot hem door dat zij er niet werkelijk is om zijn seksuele fantasieën te verwezenlijken, maar zich meegaand opstelt om andere redenen dan seksueel verlangen. Als hij dit ontdekt, zal hij zich bedrogen voelen, en woedend op de vrouw zijn vanwege zijn teleurstelling. Hij zal aanstoot nemen aan dezelfde meegaandheid waar hij gebruik van heeft gemaakt. Uit wraak kan hij een abrupt einde aan hun relatie maken, of de vrouw hekelen vanwege haar 'seksuele tekortkomingen', dat wil zeggen, het feit dat zij niet aan zijn fantasiebeeld voldoet. Als de mannelijke mythe van het seksueel helende, vrouwelijke principe de man teleurstelt, heeft hij grote moeite de echte, verwonde vrouw achter de mythe onder ogen te zien. In haar menselijkheid dwingt zij hem de waarheid in te zien dat er geen magische oplossing voor zijn pijn bestaat, en in haar verwonding herinnert zij hem aan zijn eigen ontkende wonden. Het is geen wonder dat mannen, als zij klaar zijn

met een uitbuitende seksuele relatie, of dat nu na een paar minuten, maanden of jaren is, vaak wensen dat de vrouw die zij uitgebuit hebben, en die hen eraan herinnert hoe zij zichzelf hebben geschonden, eenvoudigweg uit hun leven zou verdwijnen.